

В.Е. Нукируй, В.З. Маїк
Українська академія друкарства

СТВОРЕННЯ ПРОФІЛЮ ДРУКУВАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПРЯМИМ ЛАЗЕРНИМ ГРАВІЮВАННЯМ

Розкрито переваги та недоліки технології прямого лазерного гравіювання. Наведено результати моделювання різних типів профілів друкувальних елементів при виготовленні флексографічних друкувальних форм.

The article presents the results of modeling different types of the printing elements profiles in manufacturing of flexographic printing plates.

У поліграфічній промисловості найбільш динамічно розвивається флексографічне виробництво. Опрацьовані в цій сфері технології набувають щораз ширшого розповсюдження, зокрема для виготовлення етикетково-пакувальної продукції. У свою чергу, постійне удосконалення технологій і обладнання приводить до підвищення якості друкованої продукції та до продуктивності підприємства. Одним з основних процесів, від якого залежить якість вихідної продукції, є виготовлення друкарських флексографічних форм. Адже без наявності якісної друкарської форми, яка відповідає всім особливостям флексографічного друкарського процесу, неможливо досягти стабільного високоякісного відбитка навіть за наявності друкувального обладнання високого рівня [2].

Значного поширення останнім часом у додрукарських процесах при виготовленні флексографічних друкарських форм набули технології Computer-to-Plate (CtP), тобто технології виготовлення друкарських форм безпосередньо з комп'ютера, оминаючи стадію плівкових негативів. При їх реалізації використовуються інфрачервоні лазери. Як відомо, лазерне випромінювання можна сфокусувати в пляму дуже малого розміру і, таким чином, фізично забезпечити високу роздільну здатність зображення, яке записується. Саме ця властивість лазерів застосовується для записування високолінійних зображень друкувальних форм, необхідних у сучасній флексографії.

У загальному випадку технології CtP можна розділити на дві великі групи: метод прямого гравіювання флексографічних форм і технологію цифрової флексографії. Флексографічні форми – різновид форм високого друку, де друкувальні елементи виступають над пробільними. Саме у способах формування друкувальних елементів полягає основна відмінність названих вище лазерних технологій. У випадку прямого гравіювання матеріал у пробільних елементах видаляється під безпосереднім впливом лазерного випромінювання, фактично відбувається абляція матеріалу. Специфіка технології цифрової флексографії полягає в тому, що негативне зображення друкарської форми створюється безпосередньо на чорному масковому шарі цифрового фотополімеру шляхом видалення лазером чорного покриття в місцях друкувальних елементів. Тобто, відпадає потреба у фотоформах, які використовуються у звичайній аналоговій технології. Згодом цифровий фотополімер, з уже записаним на ньому зображенням, піддається УФ-опроміненню та фотохімічній обробці [3].

Для реалізації означених технологій найбільшого поширення набули лазерні технологічні установки, що працюють на базі інфрачервоних лазерів. З усього різноманіття лазерів, які використовуються в промисловості, газовий CO₂-лазер і волоконні лазери – найбільш поширені й найчастіше використовуються в технологіях лазерної обробки матеріалів.

Технологія прямого лазерного гравіювання (ПЛГ) з'явилася досить давно, – років 15 – 20 тому, проте широкого застосування вона не отримала. Явними перевагами ПЛГ є швидкість, простота та економічність процесу виготовлення форм. Однак, більшість пристроїв для лазерного гравіювання мали низьку роздільну здатність, зумовлену характеристиками лазерно-оптичної системи, що виступало суттєвою перешкодою до отримання якісного зображення із застосуванням високих лініатур. Розвиток лазерних технологій дав змогу удосконалити технологію прямого лазерного гравіювання завдяки зменшенню діаметра фокусної плями, що в свою чергу, дозволило використовувати більшу роздільну здатність [1].

Передовими компаніями, які виготовляють пристрої ПЛГ є АЛЬФА (Росія), STORK (Нідерланди), MacDermid (США), Hell Gravure (Німеччина). Сьогодні названою технологією користується дуже малий сегмент ринку – близько 2% від усього виробництва ФДФ, як правило, це друк по картону, плівках, тощо.

Історично склалося так, що у технології ПЛГ використовують CO₂-лазери з довжиною хвилі 10.6 мкм. Відповідно, діаметр перетяжки у фокусі D становить близько 20 – 30 мкм (рис. 1). Саме це й обумовлює величину мінімального друкувального елемента, в даному випадку складаючи 50 мкм. Результатом широкої перетяжки є низька лініатура і низька якість зображення.

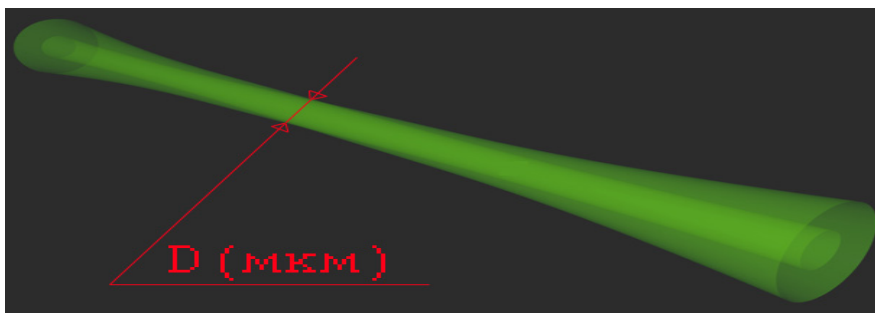

Рис. 1. Апертура перетяжки лазерного променя

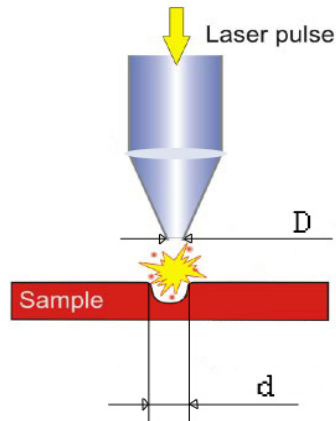
Для CO₂-лазерів з довжиною хвилі $\lambda = 10.6$ мкм $D \approx 20 - 30$ мкм. Для волоконних лазерів з $\lambda = 1.06$ мкм – $D \approx 5 - 10$ мкм.

Мінімальний елемент, який можна створити з допомогою будь-якого з лазерів, безпосередньо залежить від параметра D. Так для CO₂-лазера діаметр мінімального елемента $d \approx 40 - 50$ мкм. Для волоконного – $d \approx 10-20$ мкм

Основними перевагами при виготовленні ФДФ за технологією ПЛГ порівняно з традиційними методами є:

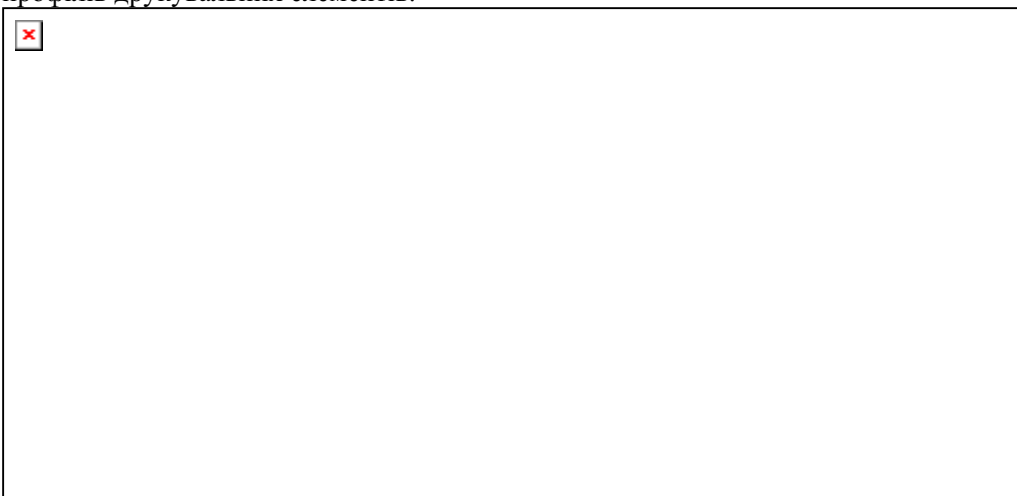
- економічність;
- швидкість виготовлення;
- одно етапність технології;
- Використання різних типів профілю.

Процес обробки матеріалу лазерним випромінюванням схематично відображено на рис. 2. Під впливом концентрованого потоку енергії відбувається швидке нагрівання матеріалу в локальній області, що призводить до його абляції. Таким чином можна формувати профіль поверхні, зокрема і профіль друкувального елемента.

Рис. 2. Схематичне зображення обробки матеріалу лазерним випромінюванням

При проведенні експериментів на обладнанні LaserGraver виробництва компанії НПЦ «АЛЬФА» було виготовлено модернізовані друкувальні елементи (МДЕ) з різними профілями, що дало можливість вивчити вплив типу профілю на графічно-репродукційні характеристики ФДФ. На рис. 3 подано різноманітні типи профілів друкувальних елементів.

Рис. 3. Зразки профілів друкувальних елементів

Проведені експерименти свідчать, що флексографічні друкарські форми можна успішно виготовляти на обладнанні LaserGraver фірми «Альфа» з використанням технології ПЛГ.

Застосування лазерів з довжиною хвилі 1.06 мкм створює можливість не тільки збільшити роздільну здатність зображення, а й водночас зменшити мінімальний об'єм матеріалу, який видається за один імпульс.

Багатопротенава лазерно-оптична система дозволила сформувати модифіковані профілі друкувальних елементів. Можливість модифікації профілів друкувальних елементів дає змогу дослідити їх оптимальні характеристики, що приведе до підвищення графічно-репродукційних показників друку.

1. Никируй В.Е. *Можливості прямого лазерного гравіювання* / В.Е. Никируй, В.З. Майк// Науково-технічна конференція професорсько-викладацького складу, наукових працівників і аспірантів.[2-5 лютого 2012р.] : Тези доповідей. – Львів УАД, 2012.

2. Пейдж Крауч Дж.. *Основи флексографії* / Дж. Пейдж Крауч ; [пер. с англ. и ред. В.А. Наумова]. – М.: МГУП, 2004. – 165 с.

3. *Computer-to-Plate для флексографії. Ключевые аспекты технологии.* / [Ласкин А.В., Минин П.В., Маик В.З., Сорокин Б.А.]. – М.: Курсив, 2001. – 80 с.